

Zpravodaj

Českého krajského spolku Beseda

Čtvrtletník – září 2013 – číslo 3
Trimestriel – septembre 2013
Driemaandelijks – september 2013

EDITOR: Dušan Swalens, dusan@swalens.eu
www.beseda.be - spolek@beseda.be
Bureau de dépôt: 1420 Braine-l'Alleud 1
PP 6/68473

Představujeme
krajany

str. 6

Kurzy kreativní
fotografie

str. 3

BBQ
a dětský den

str. 4

Divadlo Alfa
v Bruselu

str. 5

Pozvánka na
koncert

str. 9

Krajané ve
Švýcarsku

str. 12

ČŠBH

str. 15

Čtenářky a čtenáři,

jak vidíte, změnili jsme první stranu Zpravodaje. Jak se vám líbí? Zavádíme také novinku, tzv. QR kód, kdy nemusíte složitě přepisovat internetové odkazy, ale jednoduše během několika sekund pomocí chytrých telefonů a tabletů najet do příslušné rubriky na našich webových stránkách.

Váš editor, Dušan Swalens

BESEDA

51, rue des Arbalétriers
1420 Braine-l'Alleud

Destinataire

BELGIQUE - BELGIE
1420 BRAINE-L'ALLEUD 1
P 001887

Milí přátelé,

po delší přestávce dostáváte do rukou třetí letošní číslo Zpravodaje s vylepšenou koncepcí. Troufáme si věřit, že se vám bude opět líbit. Na články v minulém čísle mnozí z vás reagovali velice pozitivně. Bylo to především vyprávění paní Jany Dubové, které nejednoho z vás, jak píšete, „hluboce oslovilo“. Vaše reakce na Zpravodaj a jeho obsah nás opravdu těší. Jsme rádi, když vás naše slova a vyprávění o osudech lidí zajímají, když nám posíláte svá zamyšlení, připomínky a názory, kterých si vážíme.

Minulé, květnové číslo jste v podstatě dostali ještě v zimě, neboť se letošní jaro kdesi pozapomnělo, a zima si tak podala ruku přímo s létem. Doufáme, že jste si o prázdninách konečně dosytosti užili sluníč-

ka a tepla, patřičně přitom chránili sebe, vaše nejmenší i ty nejstarší, že jste si - nehledě na velké parno - náležitě odpočinuli a načerpali sil. Nečekané horko bylo v létě i na české politické scéně, takže půjdeme na podzim opět k volbám. Doufáme, že se nově zvoleným poslancům podaří vybrat schopnou a rozumnou vládu, která se pustí do řešení po léta hromaděných problémů a která se bude více zabývat samotnou politikou než politikařením.

Volit nový výbor budou v říjnu i členové Besedy. My, naštěstí, žádné problémy řešit nemusíme, neboť se snažíme řídit Senecovou radou, že „moudrému osud zřídka vstoupí do cesty.“ Rozumně vedli spolek i naši předchůdci, a to po více než 100 let. Celý příští rok bude díky

tomu probíhat ve znamení našeho březnového kulatého výročí. Rádi bychom při této příležitosti uspořádali, mimo jiné, i výstavu krajaňských prací - obrazů, umělecké fotografie, keramiky, knih či jiné umělecké tvorby. Pokud chcete svou tvořivost k výstavě přispět, ozvěte se nám co nejdříve.

Nebudu vás již dlouho zdržovat úvodním slovem, jistě se těšíte na samotné čtení. Jako obvykle, je z čeho vybírat. A nezapomeňte si poznačit data našich akcí do diářů, aby vám na podzim nic neuteklo! Tak tedy - příjemné čtení a brzy na shledanou.

Vlídne pozdně letní a časné podzimní dny vám za celý výbor Besedy přeje Olga.

Český vrcholový sport v Belgii

Český reprezentační tým mužů se brilantně probojoval na **Mistrovství Evropy v pozemním hokeji**, které probíhalo od 17. do 25. 8. 2013 v Boomu. Na turnaji se jim, bohužel, nedařilo a prohráli, co mohli. Na ledě nám to jde lépe, ale také ne vždycky, že? Belgickému týmu mužů blahopřejeme ke stříbrné medaili, ženy obsadily čestné 4. místo.

Ve Zpravodaji č. 2/ 2010 jsme otiskli rozhovor s českým cyklokrosařem, dvojnásobným mistrem světa **Zdeňkem Štybarem**. Poté Zdeněk Štybar „přesedlal“ na silnici. Jezdí za tým Omega Pharma - Quick Step a bydlí ve vlámském Essenu. V srpnu se zúčastnil nizozemsko-belgického závodu **Eneco Tour**, patřícího do World Tour. Díky skvělému výkonu v závěrečné etapě jej 18. 8. 2013 vyhrál. K tomu skvělému úspěchu Zdeňkovi blahopřejeme!

©Tim De Waele

ČESKÁ ŠKOLA BEZ HRANIC V BRUSELU PŘIJME UČITELKU/ UČITELE

1/ ČŠBH Brusel přijme učitelku / učitele
1. třídy ZŠ pro výuku českého jazyka.

2/ ČŠBH Brusel přijme učitelku / učitele pro
výuku literárně-dramatického kroužku.

Podmínky přijetí: vzdělání v oboru učitelství pro 1. / 2. stupeň ZŠ nebo vzdělání v oboru česká filologie. Pozitivní přístup k dětem, kreativní myšlení.
Nabízíme: práci v mladém kolektivu, zkušenost s výukou bilingvních a multilingvních dětí, zapojení do unikátního projektu Českých škol bez hranic, výměnné stáže v zahraničních ČŠBH školách, zajímavou finanční odměnu.

Nástup: září 2013

Kontakt: cbsb-Brusel@email.cz

Kurzy kreativní fotografie

Závěr jara jsme využili k výpravě do Národní botanické zahrady v Meise a fotografování detailů rostlin, odborně nazýváno „makrofotografie“. Bohatá flóra nám poskytla skvělé možnosti k experimentování s nutností precizního zaostření a hledání působivé kompozice. Disciplína nanejvýš náročná a zároveň odměňující vzhledem do netušeného světa fantazie.

Začátkem léta se uskutečnilo další praktické fotografování v divadle a muzeu loutek Peruchet v Bruse-

lu. Zde se náročnost ztvárnění střetla s kontrastním osvětlením na černém pozadí. Kromě korekce expozice jsme si ukázali i možnosti vytvoření profi studia pomocí dvou až tří blesků s nejrůznějšími nastaveními. Limitovaný čas nedovolil vše prozkoumat do hloubky, ale slíbený návrat k tomuto tématu o prázdninách se pro zájemce uskutečnil navíc v srpnu. Sám jsem byl překvapen kreativitou kamarádů našeho fotokroužku.

V novém školním roce pokračujeme pod záštitou České školy bez hranic Brusel v setkávání minimálně jednou měsíčně. Kromě promítání a komentování snímků samotných účastníků Kurzů kreativní fotografie budeme nadále prohlubovat ovládní fotoaparátů. To nám pomůže pochopit technické souvislosti a nastavením parametrů docílit vlastní představy výtvarné fotografie. Budeme samozřejmě vyrážet do terénu na praktická cvičení. Kromě tradičních nedělí se sejdeme občas i v sobotu. Pečlivě sledujte Kalendář na poslední straně Zpravodaje a připomínací e-mail s podrobnými

instrukcemi. Na školní rok 2013/14 je nutné zaslat přihlášku (dusan@swalens.eu) a zaplatit víceméně symbolický poplatek 25 € za semestr nebo 40 € za šk. rok (číslo účtu: BE39 3631 0541 7519, název: Beseda-ČŠBH, zpráva pro příjemce: „vaše jméno + fotokroužek“), a to do 15. září nebo přímo na prvním setkání.

Dobré světlo přeje vedoucí Dušan.

foto Liselotte Swalens

foto Katarína Rišová

foto Katarína Rišová

foto Matěj Karásek

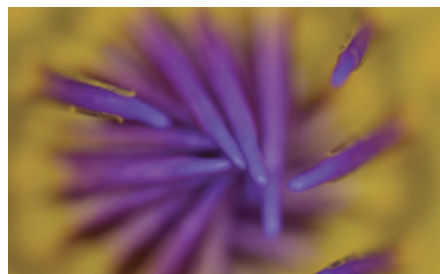

foto Beáta Šaková

foto Liselotte Swalens

foto Ondřej Vaněk

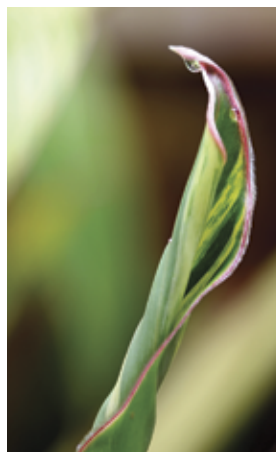

foto Hana Pešková

foto Ondřej Vaněk

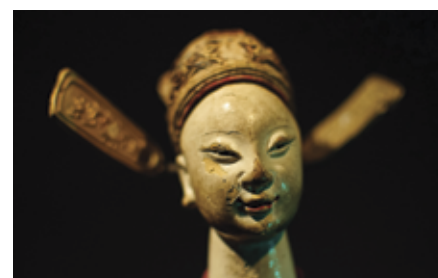

foto Matěj Karásek

Dětský den a BBQ

Tak jako v loňském roce, i letos se počátkem června konalo tradiční setkání krajanů a přátel v Lese snů – „Bois des Rêves“ poblíž Ottignies. Tento lesopark nabízí nejen procházky, chytání ryb v místním rybníce, restauraci, několik prostor na grilování a jiné akce, ale je zde i pěkné dětské hřiště.

V tento slunný den probíhaly současně dvě hlavní akce. BBQ bylo pořádáno Českým krajanem spolkem Beseda, druhou akcí, která se týkala našich nejmenších, Dětský den pořádaly lektorky ČŠBH. Sportovní odpoledne s několika disciplínami probíhalo na právě zmiňovaném dětském hřišti vedle prostor na BBQ.

Sešli jsme se kolem 12. hodiny, a i když nám zpočátku počasí neby-

lo moc nakloněno, nakonec se vše v dobré obrátilo a „punťa“ svítil o sto šest. Ale i na nepřízeň počasí jsme byli připraveni, jsou zde totiž k dispozici dřevěné přístřešky s lavicemi, které ochrání jak před žhavým sluncem, tak před kapkami deště.

V rámci grilování si bylo možné opéct tradiční české špekáčky, šťavnaté vepřové kotletky, voňavé kuřecí nožičky a steaky i několik místních klobásek, ke kterým se servírovalo české pečivo a různé chutné saláty. Na uhašení žízň zde bylo k dispozici české pivo, které spolku dodal Plzeňský kraj, víno od Jihomoravského kraje a dále různé nealko. K odpolední kávičce či čaji si bylo možné vybrat z několika báječných druhů domácích zákusků.

Během tohoto vydařeného odpoledne mohli krajané, přátelé, tetičky, strejdové, prarodiče či rodiče (když si vychutnávali grilované masíčko či jen tak klábosili a popíjeli svou odpolední kávičku) po očku přes plot sledovat své děti, které zatím plnily všemožné úkoly a následně se radovaly z hodnotných cen.

Tento den byl tak trochu i na počest našich tatínků, kteří v Belgii druhou červnovou neděli slaví svůj svátek „Den otců“. Přichystali jsme

pro ně malé sladké překvapení v podobě domácího zákusku. A že se sešlo tolik spokojených a usměvavých tatínků, kteří si ve volných chvílích hráli se svými dětmi, byl tento den ještě kouzelnější, než by dokázalo vykouzlit samotné sluníčko.

Krajané a přátelé přicházeli v malých skupinkách po celé odpoledne a vůni grilovaného masíčka a zeleniny se nechalo dokonce nalákat i několik kolemjdoucích.

Myslím si, že se nám tento den opravdu vydařil a že všichni návštěvníci odcházeli spokojení. Pevně věřím, že se příští rok opět sejdeme v tak velkém počtu a v dobré náladě.

Petra Strnadová

foto: Liselotte Swalens
více fotografií na www.beseda.be/fotogalerie

Perníková chaloupka

Nová, moderní verze velké klasiky, kterou každý zná, to je Perníková chaloupka v podání **divadla Alfa z Plzně**. Malí i velcí diváci ji s potěšením zhlédli na jednom ze dvou představení v divadle Petit théâtre Mercelis v Bruselu v sobotu **22. června 2013**. ČŠBH Brusel děkuje zastoupení Plzeňského kraje za podporu při přípravě a organizaci představení a Šárce Šrámkové za výrobu perníkových chaloupek pro všechny přítomné.

Režie T. Dvořáka, jednoho z velkých režisérů českého a evropského loutkového divadla, nás potěšila svou lehkostí a veselostí, jakou může nabídnout snad jen loutkové divadlo. Na začátku máme na scéně dva dospělé, dva vypravěče, kteří se baví povídáním o peci. Starší pecař vypráví mladšímu, jak si příběh pamatuje, avšak ani jeden z nich se nespokojuje s pouhým přeříkáním příběhu. Protože jsou zároveň zapálenými vesnickými muzikanty, příběh nám zpívají. Hraní je pak ponecháno na loutkách. Jelikož se jedná hlavně o příběh pece, i když zde

samozřejmě nejde jen o ni, pec je tu scénou i ústředním motivem hry.

Celým vyprávěním provázejí dvě děti dětské lidové písničky. Tatínek jim našel novou maminku, ta ale není tak hodná, jak se zdálo, a odvede je do hlubokého lesa, kde je nechá. Zde opět vidíme adaptaci, protože v původní verzi **bratří Grimmů** zanechají děti v lese sami zoufalí rodiče, kteří je nemohou uživit, a ne zlá macecha. Stejně tak čarodějnice v lese, která děti ubytuje ve své chalupě, snažíc se je vykrmit, v původní verzi osamocená, je zde doprovázena svým mužem. Naštěstí vše dobře končí, a to hlavně díky odvaze sestry, která chce zachránit svého bratra. V peci na perník se tedy místo dětí upече dědek s bábou.

Loutkové divadlo opět dokazuje, jak mistrně umí vyprávět pohádky. Perníková chaloupka v podání divadla Alfa je velmi zdařilou adaptací velké klasické pohádky. Na jinou verzi této populární pohádky se můžete přijít podívat do **divadla Peruchet v Ixelles** (<http://www.theatreperuchet.be/index.php>), které Perníkovou chaloupku uvede na začátku letošní divadelní sezóny.

Klasika, ať už ve formě pohádky nebo románu, nás vždy naučí něco podstatného, a proto ji budeme neustále znovu a znovu objevovat.

*Dimitri Jageneau
a Martina Schusterová*

foto: Dušan Swalens
více fotografií na www.beseda.be/fotogalerie

Představujeme vám krajany

Moc ráda si povídám s našimi krajany. Co krajan, to jiná historie. Jedni museli z tehdejšího ČSSR utéci a zabouchli si tím za sebou dveře, jiní se do Belgie přivdaly nebo přiženili a ty dveře jim zůstaly otevřené. Jedni byli odvážní již od svého dětství, druzí nesměli a teprve život z nich učinil zocelené bytosti.

Dnes vám představím jednu z oněch nesmělých krajanů,
českou architektku Čestmíru Veselou – Meyfroidt.

Narodila se v Praze, kde vyrůstala v láskyplné rodině, není proto divu, že dodnes vzpomíná na svoje hezké dětství. S bratrem a s jejich psem prožívali každodenní dobrodružství, i ve Skautu, který však byl zrušen, coby nežádoucí. K jejich velké lítosti. Do organizovaného Pionýra se nezapojovali.

Když bylo Čestmíře 6 let, napadli Rusové ČSSR, což byla událost, která v ní stále zůstávala, i když byla ještě malá.

Život studentský se jí líbil, i když tam žádné velké vzrůšo neprožívala. Pak se nenápadně provdala, poté, co si s nastávajícím manželem dopisovali rok a půl ...

Leč nepředbíhejme událostem. Ono to zase tak moc klidné nakonec nebylo. Však sami uslyšíte.

Když jste ukončila studia na Fakultě architektury v Praze, kam vás vedly vaše další kroky?

Po pravdě ne příliš daleko. Zůstala jsem ještě rok pracovat na fakultě. Opět ne žádný vzruch, spíše spokojenost a čekání na pořádnou práci ...

Tam jste jistě potkala velkou lásku, která hory přenášela, takže jste zakotvila v manželství, že?

Ale ne. S láskou to bylo úplně jinak. Jednoho dne jsme zajeli s rodinou na Karlštejn, kde jsem se potkala s kamarády, kteří doprovázeli jakéhosi Belgičana jménem Luc. On na ně mluvil francouzsky, oni na něj česky, jejich rozhovor probíhal spíše posunčinou ☺. Požádali mě proto, abych jim

franštinu překládala. Já a franština! Šly na mě mdloby. Jak dlouho jsem jí nemluvila? Leč nakonec jsem vydolovala veškeré zbytky franštiny, které byly kdesi ve mně ukryty, a hle, ono to docela šlo. Dokonce tak dobře, že jsme se s Lucem sblížili a časem se přátelství změnilo v lásku. Jenže já byla v Praze, a on v Bruselu. Trochu velká vzdálenost pro mladé lidi, ne?

To dopisování trvalo dlouho?

Když se to tak vezme, tak ano. Dlouhý rok a půl. Měli jsme ale oba výdrž, takže jsme se v březnu 1988 vzali. A v červenci znovu, to pak v kostele.

V září téhož roku jsem se přestěhovala za Lucem, nyní již manželem, do Belgie.

V Belgii se vám určitě změnil život a začala jste se prosazovat ...

To je pravda. Okamžitě jsem dostala pracovní příležitost v architektuře, což jsem ani nečekala. Nejdříve jsem byla přijata na dvouroční stáž,

což je v Belgii povinnost. Ona stáž mi byla uznána a já se mohla přihlásit do Svazu architektů. Nejdříve jsme stavěli drobnější stavby, jako např. rodinné domky, což však bylo dost monotónní. Proto jsem změnila práci a v nové firmě mi po nějakém čase nabídli, abych se stala spolumajitelkou. Byla jsem tam jediná žena.

Musím na vás prozradit, že se vám ve zdejší velké konkurenci podařilo prorazit v architektuře lehce a rychle. Bravo!

Manžel je také architekt?

Nikoliv, ten je obchodní inženýr a pracuje v bance. Ten je normální. Já nikoliv, jsem na volné noze, takže musím hodně pracovat ☺. Jsem rovněž uvedena na Internetu, ve stavebnictví, kde dělám poradenskou službu ve svém oboru.

Dočetla jsem se, že jste se podílela na projektování Europarlamentu v Bruselu ...

Původně to mělo být Kongresové centrum, avšak během výstavby se přistavovalo a stavba se rozšiřovala, až Belgie nakonec získala povolení postavit Evropský parlament. Na to jsme byli náležitě hrdí. I když já mám daleko raději projekt Královského muzea krásných umění, které se pyšní jednou z největších uměleckých sbírek na světě. Nyní pracujeme na koncertní síni.

Tato práce mě nesmírně baví, máme plno projektů v různých oblastech (nemocnice, školy, Justiční palác, či Institut přírodních věd, ale i věznice ...). Já se tak vlastně stále něco nového dozvídám a učím. To jsou opravdu zajímavá setkání nad plány s odborníky na dané obory. Pak mě také baví stavby. Chodit a pozorovat, jak se myšlenky mění na něco konkrétního, čeho se můžeme dotknout a vidět to. Je to velké dobrodružství, stres, hádání se, ale nakonec i velká radost.

Pro zájemce o hlubší poznání architektonické práce naší krajanek Čestmíry Veselé doporučuji přejít na odkaz na jejich webovou adresu www.cerau.be.

Přítom jste nepomyslela ani na rodinu?

Ale pomyslela. V r. 1990 se nám narodil syn Julián a v r. 1992 pak i dcera Kamilka. Oba dnes studují na vysoké škole. A hádejte, ve kterém oboru? Kamilka studuje fakultu architektury v Bruselu, Julián stavební fakultu v Praze. Jdou v matčiných šlépějích.

Jak vidím, ona nesmělá dívka z Prahy se v Belgii pořádně rozjela ...

A to i na zcela jiném poli. Jsme totiž velká sportovní rodina. Julián hraje v Praze lední hokej, tomu lední hokej přímo učaroval, Kamilka se dala pro změnu na hokej pozemní.

A já? Já dcerku vždy na hokej jen doprovázela, čekala jsem na ni celá zmrzlá, tento sport se mi ale začal líbit již od začátku. Leč podceňovala jsem se a jen jsem přihlížela. Ne však dlouho. Děti mi daly hokejku, půjčily mi boty a přihlásily mě do klubu. Začala jsem s nimi pomalu, ale jistě soutěžit. Časem jsem však zjistila, že by se mi více líbila role brankářky, která neběhá. A tak, když jiné hráčky s hokejem už dávno skončily, moje kariéra pozemní hokejistky teprve začala. Chodíme s dcerkou na společné brankářské tréninky, musím přiznat, že mi to dá opravdu zabrat. Jinak ale máme každá vlastní tým, Kamilka je brankářka v 1. lize a já jsem nesmírně

pyšná na to, že při jejím zranění jsem za ni v té 1. lize chytala a ani jednou jsme neprohrály!! ☺

A manžel? Ten hraje samozřejmě taky hokej. Hraje tam za „gentleman“, tedy za veterány ☺. Takže hraje me celá rodina. Je to úžasné!

Jste členkou čs. krajského spolku BESEDA, kde jste se proslavila jakousi příhodou. Vyprávějte nám, o co šlo?

Po příjezdu do Belgie jsem se spojila se zdejšími čs. krajanami, kteří byli ke mně velmi přátelští a poskytovali mi vzácné rady. Proto jsem u nich zůstala a ráda se k nim vracím, když mi ovšem čas dovolí.

Onou příhodou jistě narážíte na krajskou besedu, na kterou byl pozván čs. kosmonaut Vladimír Remek. Sál byl nabitý k prasknutí, všichni se na jeho vyprávění velmi těšili. Já taky. Ovšem jen do té doby, než jsem vedle něj užřela jeho asi-

stenta a tiskového mluvčího pana Morávka. Dříve hlásival hlavní zprávy v čs. TV a jeho projevy bývaly silně prokomunistické. Přišlo mi naprosto neuvěřitelné, že si takový člověk přijde s klidem přisednout k bývalým emigrantům. Bylo mi to velmi nepříjemné, vstala jsem tedy a všechny přítomné jsem informovala, kdo mezi námi sedí. Nastaly velké rozpaky. Krajanům nezalívám, že se za mě nepostavili, ti starší si již pana Morávka asi nepamatovali, ti mladí ho již vůbec neznali. Všichni chtěli slyšet vyprávění kosmonauta Remka, který se ale postavil za svého asistenta, takže ten v sále zůstal. Já nikoliv. Se slzami v očích a s pocitem velké nespravedlnosti jsem ze sálu odešla. Jako jediná.

Ovšem bez ozvy tato příhoda nezůstala, že?

Když zdejší emigranti zjistili, kdo se na besedu vetřel (ti na přednášce p. Remka nebyli), volali mi a děkovali mi za moji statečnost. Ministerstvo zahraničních věcí mi pak jménem jejich ministra Cyrila Svobody poslalo omluvu a poděkování. Do Bruselu přijela i česká TV, která se mnou uspořádala rozhovor. Byl z toho nakonec velký rozruch.

Panu Morávkově byl jménem krajanů zaslán dopis, že není v našem spolku BESEDA vítán. Alespoň malá náplast na moje bebíčko.

A to je konec mého povídání o nesmělé mladé dívce, která se vypravovala na všemi váženou architektku, oblíbenou krajanou a dokonce i bojovnou pozemní hokejistku.

Slovo „čest“ má Čestmíra nejen ve svém jméně, ale, jak jsme ji poznali, i ve své povaze. Moc vám, Čestmíro, přejeme, abyste se nikdy nezměnila a zůstala stále takovou, jakou jste.

Za krajanů Čestmíře popřála hodně dalších úspěchů
Alena GILBERT.

Adinkerke 2013

Koncem května, už od začátku 70. let, objednávané v květinářství velký věnec nebo kytici v národních barvách, které zdobíme trikolorou. Klademe je k památníku neznámého vojína na vojenském hřbitově v Adinkerke, poblíž De Panne. Česká a slovenská ambasáda se střídají v organizaci tohoto aktu, který připravují společně s radnicí v De Panne.

Na hřbitově leží přes 40 českých a slovenských vojáků, kteří zde při osvobození Belgie v době 2. světové války padli. Byli to vesměs velmi mladí lidé. Pietního aktu se účastní zástupci mnoha dalších evropských států, ale i představitelé

USA a Kanady. Mezi početnými vlajkonošci jsou i veteráni a další lidé, kteří dobrovolně a se vši důstojnos-

tí tuto tradici udržují. Průvod vede místní kapela, která určuje ráznost pochodu. Největším úskalím muzikantů je vždy naše česká hymna,

snad proto si ji přítomní Češi raději zpívají hodně nahlas, aby neslyšeli, jak to zní pobelgicku. Slovenskou hymnu zvládají, myslím, lépe, alespoň co se rytmu týče. V posledních letech do Adinkerke přijíždí i dudák z Irska, který svůj nástroj ovládá opravdu mistrovsky.

Naši páni velvyslanci kladou věnec i k dalšímu památníku z války a celá vzpomínková akce je ukončena v místním sále recepcí v českém či slovenském stylu. Myslím, že by se měl každý z nás alespoň jednou během svého pobytu v Belgii této piety zúčastnit a vzdát tak čest těm, kteří se zasloužili o to, že zde můžeme žít v míru.

Letní festival v Blegny Mine

Za prací přicházejí naši krajané do Belgie nejen během posledních 20 let, stejně tomu bylo i před 100 lety. Snad největší příliv zaznamenala 20. a 30. léta minulého století, kdy jen v letech 1929 a 1930 vypravila Česká kolonizační společnost do belgických uhelných dolů asi 4 600 horníků. Dnes jsou tyto doly již zavřené, ale čtyři z nich byly vloni v červenci zapsány do seznamu památek chráněných UNESCO. Patří k nim i důl v Blegny Mine u Lutychu.

Každé léto se zde nyní koná folklorní a gastronomický festival, při kterém prezentují krajané ze zemí, odkud sem kdysi přicházeli

horníci, svůj folklor a své kulinářské speciality. Vloni nás organizátoři festivalu oslovili s nabídkou prezentovat Českou republiku v Blegny poprvé. Návštěvníkům jsme letos nabídli drobné dárkové a propagační předměty, brožury a mapy z různých krajů naší země. Největší zájem byl (jak jinak) o Prahu. Mnozí se zajímali též o možnosti provozovat v českém prostředí své koníčky, např. rybaření, cykloturistiku, golf, ptali se též po kuchařských receptech.

U našeho stánku mohli přichodzí ochutnat lázeňské oplatky, kofolu, víno a domácí sladké (hlavně makové a tvarohové) pečivo. Pilsner Urquell dodalo zastoupení Plzeňského kraje, různá vína věnovalo zastoupení Jihomoravského kraje a Pražský dům, kde měli též skvělý nápad poskytnout do stánku becherovku a hruškovici. Tyto, pro Belgičany nové nápoje, některým tak zachutnaly, že jsme měli obavy, aby se jim v horkém letním dni neudělalo nevolno! Kromě České republiky bylo letos na festivalu zastoupeno Slovensko, Portugalsko, Alžírsko, Turecko a Polsko. Po celé odpo-

dne se na centrálním pódiu střídaly soubory představující folklór těchto zemí. Za Slovenskou i Českou republiku vystoupil soubor z Lutychu, předvádějící již 35 let převážně slovenské tance, a to jak v Belgii, tak i v zahraničí, pod jménem Li Tchena, což znamená ve valonštině „košík“. K večeru se na pódiu představil taneční klub s boogie-woogie a swingem, následovala taneční zábava a ohňostroj.

Během celého dne mohli návštěvníci sfát do dolu původní šachtou, vystoupit na haldu, prostudovat místní bohatý biotop nebo si jen prohlédnout exponáty, vystavené v místním muzeu. Velmi bohatý zábavný program byl připraven i pro děti. Pokud budete příští rok v srpnu v Belgii, určitě si nenechte 5. ročník tohoto festivalu ujít! Informace najdete včas na stránkách <http://www.blegnymine.be/toilefr.htm> A pokud se budete chtít k nám připojit při propagaci naší země a též přiložit ruku k dílu, rádi vás ve stánku uvítáme.

Za Besedu Olga

VALNÁ HROMADA BESEDY

Český krajanský spolek Beseda zve všechny své členy na valnou hromadu, která se bude konat

**v Pražském domě
v sobotu
12. října 2013
od 14:30**

a kde bude zvolen nový výbor spolku. Touto cestou bychom též rádi poděkovali vedení Pražského domu za poskytnutí prostor a celkovou vstřícnost.

Členové Besedy dostanou pozvánku s programem valné hromady, kandidátkou a volebním lístkem poštou nebo e-mailem. Pozvánku dostanou jen ti naši členové, kteří budou mít **do 25. 9. 2013** zaplacen členský příspěvek za rok 2013.

Pokud se považujete za člena/ku Besedy, ujistěte se, že jste příspěvek letos skutečně platili. Činí **15 € za jednotlivce a 25 € za rodinu**, stačí jej poslat na účet Besedy **363-0302241-29** s poznámkou „členský příspěvek“.

Čekáme též na vaše podněty k naší další práci a k důstojné oslavě 110. výročí založení našeho spolku, jež připadá na příští rok. Děkujeme a těšíme se na shledání v hojném počtu.

Za výbor Besedy Olga

SAMSON – REDL – JANOUŠEK aneb FOLK – ROCK V BRUSELU

Jaroslav Samson Lenk, Vlasta Redl a Slávek Janoušek patří k nejznámějším a nejosobitějším českým písničkářům. Všichni je známe a jejich písničky jsou pro většinu Čechů poslouchajících folk-rock evergreenem.

Český krajanský spolek Beseda, ČŠBH Brusel a krajané v Luxu uspořádali společné turné folk-rockové trojice v Lucemburku a Bruselu.

Koncerty v Lucemburku: 24.9. 2013 od 15:00 a od 20:00 hod.

Koncert v Bruselu: 26.9. 2013 ve 20:00 hod.

Kde:

Le Théâtre Royal du Peruchet,
50, avenue de la Forêt, 1050 Bruxelles

Vstupné:

18 Eur předem na účet Besedy:

BE26 3630 3022 4129

9 Eur mládež od 10 do 18 let

20 Eur na místě

Přijďte pobejt! ☺

Český krajanský spolek Beseda v Belgii a Double One Gallery Brussels vás zvou na výstavu

- makrofotografie Dušan Swalens, český fotograf

1.-25. září 2013

Vernisáž:
úterý 3. září 2013
od 19 do 21 hodin

Kurátorka: Kateřina Pešatová

Hudební intermezzo: Petar Calic a Lolita Fournier

Setkání s autorem

a autogramiáda knih:

každou sobotu 7., 14.,
a 21.9. od 14 do 18 hodin

Galerie du Roi 11,
1000 Brusel, Belgie (B-SHOP)

Další výstavy:

New York 29.10.-19.11. 2013,
AgoraGallery
Praha 1.-24.11. 2013,
Botanická zahrada

Více informací na www.swalens.eu

DIVADELNÍ PŘEDSTAVENÍ

Přijměte pozvání na divadelní hru **OSAMĚLÉ VEČERY DORY N.**,

jejíž autorkou je redaktorka Radia Praha, paní **Milena Štráfěldová**. Toto i dnes aktuální monodrama o vztahu slavné matky a dcery mělo úspěšnou premiéru v říjnu loňského roku v pražském Divadle pod Palmovkou. Zajímavý rozhovor s autorkou si můžete přečíst zde nebo na stránkách Českého dialogu

<http://www.cesky-dialog.net/clanek/5407-milena-strafeldova-vecer-s-dorou-n/>
Další informace najdete na Dořině webu <https://sites.google.com/site/osamelevecerydoryn/>.

Představení se bude konat v Pražském domě (avenue Palmerston 16, 1000 Brusel) v **sobotu 12. října 2013**

od 17 hodin. Po divadle s autorkou i herečkou pobesedujeme.

Představení je komorního rázu, počet míst je značně omezený, nezapomeňte si tedy své místo rezervovat včas telefonicky nebo e-mailem (viz zadní strana Zpravodaje).

Členové Besedy mají vstupné dobrovolné, (nutnost rezervovat místo do 25. 9. 2013), ostatní - 7 € při platbě předem (do 5. 10. 2013) na účet Besedy 363-0302241-29 nebo 10 € na místě.

Těšíme se na společný, zajímavý strávený podvečer.

Jak si tě Dora našla nebo jak sis Doru našla ty?

Dora si mě našla při podzimní procházce z pražské zoologické zahrady do Klecan. Já bych dokonce řekla přesně, u kterého patníku to bylo, protože tam mi zazvonil mobil: volal mě kolega z Českého rozhlasu, který má na starosti literární pořady, a ptal se mě, jestli bych nechtěla udělat rozhlasový dokument o Boženě Němcové ke 150. výročí jejího úmrtí. (To výročí jsme si připomínali v lednu loňského roku.) Neměla jsem moc času, abych zpracovala celé to velké téma Boženy Němcové a musím předeslat, že o Boženě Němcové jsem měla znalosti možná tak na úrovni maturity. Vždycky

DORA, dcera Boženy Němcové

(rozhovor s autorkou divadelní hry Milenou Štráfěldovou)

jsem oceňovala „babičku“ a zejména postavu Viktorky, ale některé její povídky mi připadaly trochu naivní, jako červená knihovna. Ale samozřejmě, to je nabídka toho druhu, které se neodmítají, takže u toho patníku jsem slíbila, že pořad udělám. Znamenalo to se na tři měsíce ponořit do všech možných knížek o B.N. a znovu si přečíst aspoň její hlavní díla. Pořad vznikl, byl to dvouhodinový dokument a měl poměrně pěkný úspěch - ale pořád mi tam cosi vadilo. Když jsem pročítala (hlavně) korespondenci B.N. (která byla několikrát vydávána), tak jsem si říkala, že obraz B.N., jak se nám ho literární věda snaží předestřít, je trochu jiný, než jak o ní vypovídá její korespondence a vzpomínky jejích současníků - a konečně je tam i rozpor mezi tím, co ona o sobě píše a jak se ve skutečnosti chová. A nejzajímavější v téhle souvislosti mi přišla ta úplně nejméně známá osoba v jejím okolí, to byla její dcera Dora. O té ostatně někdy nevědí ani profesori češtiny na gymnáziích. Vůbec o dětech B.N. se toho ví relativně dost málo - a právě na postavě Dory šlo ukázat posun: jaká (podle mého názoru) byla pravda o B.N. Je to pohled člověka, který k ní měl nejbližší, Dora s ní opravdu žila neustále. Ostatní členové rodiny se odstěhovali, odcházeli, přicházeli: Hynek v 15 letech umřel, ostatní synové byli na studiích, manžel odešel (respektive to manželství se více méně rozpadlo, nežili společně), ale Dora u ní byla pořád a zažila s ní všechny propady, bídu, kolikrát i beznadějně chvíle, zrady, všechno to, co B.N. tak intenzivně prožívala. A v mé hře to jakoby komentuje ze svého vlastního pohledu. Příklad: B.N. v jednom svém dopise sestře Adéle napsala, že manželství pro ni bylo otroc-

tvím horším než v Americe. A Dora do toho vykřikne: „Ale mámo, ono to s tím otroctvím bylo úplně jinak, vždyť ty sis mohla celý život dělat, co jsi chtěla!“ Takže v těchto posunech je Dora takovým trochu zakřivujícím zrcadlem pohledu na B.N. Já obecně, a nejenom v této hře, s tímhle způsobem nazírání pracuji i v povídkách a v románu: velmi mě zajímá osud lidí, kterým říkám „vedlejší postavy“. A to jsou právě lidé z blízkého okolí různých slavných osobností. Pozornost vždycky strhávají ti slavní, v jejich okolí vždy žije - nebo živoří - pár lidí, kteří jsou velmi blízkými svědky jejich života, a jejich pohled je často hodně jiný, než je pohled oficiální a všelijak idealizovaný, jak jsme zvyklí.

Kde jsi hledala informace, v kterých archivech nebo pramenech?

Přímo do archivů jsem nemusela, protože všechno o BN je už vydáno, přístupno. Samozřejmě jsem pročítala spoustu publikací, ale opravdu základním zdrojem byla právě autentická korespondence, protože v té, i při určité snaze B.N. se stylizovat, je pro mě B.N. autentičtější a „čitelnější“ než ve svých dílech. Vyšla velmi zajímavá, velmi podnětná a neortodoxní kniha literární historičky Magdaleny Pokorné, která píše i o Josefu Němcovi a snaží se ho zbavit odia mučitele, primitivního a násilnického muže, který ušlechtilou, jemnou, kultivovanou Němcovou trápil. I když ke konci života tam docházelo k fyzickému násilí, Josef Němec byla zcela jiná osoba, než jak jsme zvyklí se na něho dívat přes přisma čítanek.

Dokonce vznikla o Doře regionální útloukná publikace, kterou napsal historik, archivář Vladimír Úlehlá

v Jičíně, protože Dora prožila vlastně téměř 60 let svého života právě tam, učila na různých školách a více méně živořila, protože její příjem byl vždycky velmi nízký.

A jak ty se díváš na postavu manžela, Josefa Němce? Ve škole jsme se učili, že to byl hrubec, zlý a ošklivý...

Josef Němec je pro mě postava čím dál zajímavější. Není pravda, že to byl nevzdělaný primitiv. On na svou dobu měl velmi slušné vzdělání, vystudoval na akademickém gymnáziu, k jeho učitelům patřil Jungmann - a Němec byl jeho velkým obdivovatelem, což koneckonců dokázal: když později odešel na italskou frontu, tak si ve vojenském tlumoku nesl Jungmannovy spisy, což je téměř nepředstavitelné... Nepocházel z nijak bohatých poměrů, musel se o sebe starat sám. Přijal tedy místo ve státní službě, stal se „financem“ a na rozdíl od mnoha svých kolegů (korupce kvetla i tehdy), on byl zcela neúplatný. A to mu samozřejmě všude přinášelo velké problémy, takže několikrát se stalo, že byl i napaden. Často mu hrozilo, že si ho ti pašeráci „podají“, což byl vlastně důvod toho věčného stěhování. Ono se to vy-

kládá tak, že to byl druh persekuce, aby Němce nějak poškodili. Tehdy všichni úředníci, kteří byli vystaveni nějakému riziku, že by mohli být podplaceni, místa svého působení často střídali, aby si nestačili vytvořit síť kontaktů.

Proto se Němcovi každý rok někdy stěhovali, ale to vlastně všichni v této situaci. A on v těch počátcích (byl o 15 let starší než BN) na ni musel mít velmi silný formující vliv – jí bylo 17, když se vdala - a měla vedle sebe vzdělaného dospělého muže, který prošel velký kus světa a měl velmi silné vlastenecké citění a zásady. On ji vlastně přivedl k tomu, že začala česky číst (ještě nikoliv psát). On sám byl také literárně činný. Dnes celé jeho dílo zaniká důsledkem kultu BN.

Já si myslím, že skutečně nebylo lehké vedle ní žít. Podle mého soudu to byla osoba až bezohledně sebestředná, která si kolikrát ani nedokázala uvědomit, jak svým chováním ubližuje svému okolí. Já netvrdím sobecká, to nebyla, ale byla egocentrická a myslím si, že to Němcovi přece jen muselo asi trochu vadit. Pochopitelně, že se k němu donášely fámy nebo drby, jak BN v Praze žije, jak tam střídá své různé přátele a on byl v Uhrách, v Ďarmotech poměrně izolovaný. A dostával se do stále větší životní tísně: právě kvůli tomu vlastenectví mu omezovali plat. A samozřejmě to odloučení, permanentní policejní tlak... u koho by to nevyvolávalo jistou nervozitu, že? Myslím, že tady se střetly dvě poněkud nekompatibilní osobnosti. Nechci říci, že bych byla přímo na straně Josefa Němce, ale rozhodně bych byla proti tomu, aby se z něho dělalo monstrum, vedle kterého BN akorát ušlechtilé trpěla. K tomuto idealizování došlo až po smrti BN, protože naopak v posledních letech jejího života se od ní vlastenci naprosto odvrátili, ona o nich tvrdila, že je to

„ta chátra vlastenecká“. Sice potřebovala jejich finanční i jinou podporu, kterou jí poskytovali, ale to pruderní a zapouzdřené vlastenectví prostě nemohlo strpět, že ona si žije nevázaným, volným způsobem života, je to provokovalo. Tak se od ní mnozí, včetně Mužákové (Karoliny Světlé) a dalších, odvrátili, oni nemohli připustit ten její provokativní životní styl.

Idealizace nastala okamžikem její smrti, tehdy se začala těm vlastencům hodit.

A co je pravdy na tom, že „statečně“ položila na rakev K. Havlíčka Borovského vavřínový věnec?

BN skutečně jaksi podnítila k tomuto gestu Ferdu Fingerhuta, bratra Vojty Náprstka (který byl tehdy dobře situovaný podnikatel, měl pivovar U černého vola na Karlově náměstí a zásoboval vlasteneckou společnost alkoholem). Ona věděla, že to pro něho nebude problém, a tak mu vnukla myšlenku, aby dali věnec vavřínový, trnovou korunu a ještě květ mučenky na rakev Karlu Havlíčku Borovskému. On to skutečně zařídil, zaplatil a položil na rakev.

A vzápětí nato začala o tom Němcová psát, že to udělala ona.

Tehdy se z toho nic nevyvozovalo, tím symbolem mučednictví se to stalo až v dalších generacích. My to dnes bereme téměř jako národní symbol, prostě mučednice... a samozřejmě s tím pracoval režisér Vávra ve filmu, básník Seifert a další, ale pravda to není. A to se ve škole učí děti dodneška. Vděčný vlastenecký mýtus...

Co píšeš nyní?

Román „Guláš“.

To zní slibně. O tom si doufám popovídáme příště! Děkuji za povstavé vyprávění.

Michaela Swinkels-Nováková

Kterak krajany hledali jsme ve Švýcarsku

Jmenuji se **Pavlína Koucká**, pocházím z Liberce a ve Švýcarsku žiji od roku 2011. Povoláním jsem učitelka, v Čechách jsem vystudovala obor Učitelství německého jazyka a literatury pro základní školy. Učitelské profesi jsem se chtěla věnovat i ve Švýcarsku a podařilo se mi to. Díky paní Jaroslavě Berger z českého konzulátu v Curychu jsem získala kontakt na Českou školu bez hranic v Curychu-Wallisellen a její ředitelku paní Janu Vaňkovou. V české škole učím od září 2012. Pracuji také jako učitelka v české předškolce v Puzzles Centru v Langnau-Gattikon, které vede paní Kateřina Michalová. Český jazyk vyučuji i v kurzech pro dospělé a zájem ze strany Švýcarů o naši krásnou řeč mě velmi těší. V Badenu, kde žiji, připravujeme s krajankou paní Jarmilou Kříž animace českých pohádek pro naše nejmenší. Kromě českého jazyka vyučuji i němčinu pro dospělé. Se spolky ve Švýcarsku jsem se seznámila díky své práci v České škole bez hranic (Česká škola funguje pod záštitou *Sokolské župy Švýcarské – Sokola Curych.*), ale také díky mé přítelkyni, paní Janě Jarolímkové, která je místopředsedkyní spolku *Beseda Svatopluk Čech*. Jsem velmi ráda, že mi spolek *Beseda Svatopluk Čech* a hlavně jeho předseda pan Georg A. Kraus vyšli vstříc a poskytli informace

o historii spolků ve Švýcarsku. Použité prameny jsou uvedené v závěru článku jako příloha.

Beseda Svatopluk Čech a Svaz československých spolků ve Švýcarsku

Vznik krajanských spolků ve Švýcarsku se datuje do období před 100 lety, tedy ještě před 1. světovou válkou. Naši krajané, Češi a Slováci, opouštěli c.k. Rakousko-Uhersko již koncem 19. století, aby se usadili v západní Evropě a Americe. Ve Švýcarsku vznikla početná krajanská komunita na počátku 20. století. Osudy těchto emigrantů byly různé, přichodili byli z velké části řemeslníci a živnostníci, kteří do Švýcarska přišli za prací i za novým poznáním. Většinou to byli schopní lidé, kteří museli v novém prostředí překonávat nespočetné překážky a hlavně mít odvalu a vzít na sebe odpovědnost. Postupně se sdružovali v krajanských spolcích, jednak za účelem udržení rodné řeči (i pro své děti) a jednak pro lepší výměnu zkušeností v novém prostředí i životě.

Beseda Svat. Čech v jednom automobilu (kolem 1918)

Členové Besedy Svat. Čech tvořili zároveň jádro Sokola Zürich

Tak vznikl již v roce 1901 ve francouzské části Švýcarska (tzv. Suisse Romande) spolek *Slovan Ženeva*,

v roce 1910 v Curychu spolek *Beseda Svatopluk Čech* a v roce 1911 v Basileji spolek *Domov Basel*. Protože v Curychu a okolí byl největší počet krajanů, zaujal spolek *Svatopluk Čech* v naší komunitě brzy dominantní postavení. Jeho členové byli vesměs už za časů Rakousko-Uherska zároveň sokolové, takže se z této skutečnosti vyvinula úzká spolupráce mezi *Besedou* a *Sokolem Curych*, o čemž svědčí dodnes existující společný prapor z r. 1912 se znaky *Besedy* a *Sokola*.

Činnost těchto spolků byla od počátku převážně kulturně-osvětová, přesto se jak *Beseda Svatopluk Čech*, tak i *Slovan Ženeva* stávají už od začátku 1. světové války spolky politickými a v celém jejím průběhu - objekty, které v emigraci plně podporují úsilí prof. Masaryka a jeho spolupracovníků o samostatnost českého a slovenského národa.

Tuto myšlenku samostatnosti poprvé přednesl Masaryk na veřejné schůzi *Besedy* 4. července 1915 v Curychu a jasně ji formuloval o dva dny později v Ženevě u příležitosti 500. výročí upálení Mistra Jana Husa.

I po vzniku samostatného Československa tyto spolky vždy přispěchaly na pomoc, když svoboda a samostatnost republiky byly ohroženy. Bylo to v obou světových válkách, po komunistickém puči v únoru 1948 a hlavně po ruské okupaci v srpnu 1968.

V této souvislosti stojí za zmínku osobnost a činnost mladého Jana Kyjovského, který přišel do Švýcarska v r. 1911 a hned začal pracovat ve spolku *Svatopluk Čech*, zprvu jako jednatel, později jako předseda. Bezprostředně po svém příchodu do Švýcarska - především po roce 1914 a během 1. světové války - nabyt Jan Kyjovský pro rakouské úřady pověstí nebezpečného anarchisty, dezertéra, teroristy a velezrádce. Z iniciativy hlavně Jana Kyjovského a ostatních členů výboru *Svatopluka Čecha* vznikl v lednu 1915 *Svaz českých spolků*, který zahrnoval všech šest tehdy existujících krajanských spolků ve

Švýcarsku. Činovníci spolku *Svatopluk Čech* v následujících 80 letech prakticky až do konce 20. století byli v čele a tento Svaz vedli. Jan Kyjovský si v exilu během války stále dopisoval s T.G. Masarykem a byl v úzkém kontaktu s E. Benešem, který používal rozmanitých kanálů (včetně J. Kyjovského) pro spojení Masarykovy politické emigrace s domácím odbojem v Rakousku, tzv. „Mafií“. Protože byly během obou světových válek švýcarskými úřady veškeré materiály spolku zabaveny a kompletní informace o spolku existují až od 60. let 20. století, dozvěděli jsme se podrobné informace o činnosti J. Kyjovského teprve před dvěma lety. Tehdy holandský velvyslanec v Praze (2009–2012), pan Jan Hanneman kontaktoval nynějšího předsedu *Besedy Svatoopluk Čech* Georga A. Krause a překvapivě sdělil, že jeho dědečkem byl Jan Kyjovský. Kyjovského dcera Jarmila, která žila v dětství s rodinou v Curychu, se pak vdala do Holandska. Velvyslanec Jan Hanneman nám poskytl mnoho zajímavých dokumentů o činnosti J. Kyjovského z té doby.

Po vzniku Československa v roce 1918 udržovaly švýcarské krajanské spolky kontakty s novou republikou jak na poli kulturním, tak i na poli sportovním, hlavně svou účastí na sokolských sletech v Praze. Vrcholem byla účast švýcarských sokolů na XI. Vsesokolském sletě v r. 1948. V polovině a v druhé části 20. století nastal dvakrát příliv nových členů do krajanských spolků: po únoru 1948 a zejména po sovětské okupaci v roce 1968. Obě vlny emigrace byly vysloveně politické, takže se kladl vedle kulturně-osvětové činnosti větší důraz na zaměření politické, tj. protikomunistické. Zakládaly se nové krajanské spolky a v roce 1970 jich bylo ve Svazu spolků sdruženo přes 20. (Dnes jich má *Svaz spolků Čechů a Slováků ve Švýcarsku* 14, včetně

sokolských jednot.) *Beseda Svatoopluk Čech* i ostatní spolky podporovaly v boji proti komunismu chartisty a další pronásledované v republice a spolu se *Svazem čs. spolků* organizovaly různé pomocné akce pro potřebné občany jak v republice, tak i ve Švýcarsku. Na oslavách 28. října či TGM vystupovali četní představitelé exilu, jako byl Mojmír Povolný, Ivan Medek, Pavel Tigrid a jiní. Také na kulturním poli hostily krajanské spolky mnoho umělců a herců, kteří nám připravili v posledních 40 letech nezapomenutelné zážitky.

Česká doplňovací škola (červen 1972)

Vedle jmenovaných spolků, *Sokola* i *Skautu* vzniklo v minulých desetiletích v krajanské komunitě v exilu několik dalších organizací a skupin – kulturních, zájmových a tanečních. Zajímavý byl v roce 1975 vznik a činnost souboru národních tanců *Folklor 75*, kdy malá skupina několika mladých 14–16 letých hochů a dívek začala tyto tance nacvičovat a v krojích při různých příležitostech vystupovat, i v cizině.

V průběhu dalších let přibývalo zájemců, kteří se dodnes se svými partnery a partnerkami scházejí v Curychu jednou za rok v listopadu na tzv. *Srazu mladých*. Na tomto setkání „mladých“ se v posledních 15–20 letech pravidelně schází 150–250 účastníků, nejen ze Švýcarska, z nichž mnozí už překročili Abrahamova léta.

V roce 1971 byla z iniciativy Přemysla Pittera, tehdejšího předsedy *Besedy Svatoopluk Čech*, založena tzv. *Česká doplňovací škola v Curychu*. Byla určena pro děti emigrantů z roku 1968, které v ní dostaly při sobotní odpolední výuce dobré základy českého jazyka, dějepisu, českých

písniček a podobně. Do roku 1983 prošlo touto školou přes 80 žáků a žákyň. V posledních letech pokračují v této tradici nově vzniklé České školy bez hranic v Curychu-Wallisellen, Basileji, Ženevě, Bernu, pak Česká školička v Bruggu a další.

Spojovacím článkem a podrobným informátorem o všech krajanských aktivitách a podnicích, je exilový časopis *Zpravodaj Čechů a Slováků ve Švýcarsku*, vzniklý hned v roce 1968, který se nachází letos ve svém 46. ročníku. Zásahu na jeho vydávání a pokračování měli nesčetní obětaví pracovníci a redaktoři jako Dr. M. Tuček, Dr. J. Strnad, Ing. J. Hájek, Ing. R. Němeček, Ing. O. Cupr a současný redaktor Dr. A. Hrico. Skutečnost, že švýcarský *Zpravodaj* vychází nepřetržitě už páté desetiletí, představuje v exilu „unikum“. A snažíme se doufat, že tento stav bude pokračovat i v dalších letech.

Prameny a referáty:

90 let spolupráce *Besedy Svatoopluk Čech a Sokola Zürich* (2002)
 Archivace krajanských spolků a organizací: Sympozium archivářů v Praze (2004)
 Krajanské časopisy ve Švýcarsku se zaměřením na *Zpravodaj*: Mezinárodní symposium České Budějovice (2006)
 Oslava 100 let od založení *Besedy Svatoopluk Čech* (Zürich 2010)
Zpravodaj č. 11/2011: Naše spolky před 100 lety
Zpravodaj č.9/2012: Jan Kyjovský – *Svatopluk Čech*

Poděkování: Georgu A. Krausovi a Janě Jarolímkové ze spolku *Beseda Svatoopluk Čech* za informace a fotografie, paní Tině Matulík ze skupiny *Folklor 75* a paní Janě Vaňkové z České školy bez hranic Curych-Wallisellen za fotografie.

14. května 1886 Heršpice u Slavkova - 3. října 1963 New York, USA

Jan Kyjovský patří svými barvitými osudy mezi nejzajímavější pracovní-

Jan František KYJOVSKÝ

ky československé zahraniční služby prakticky od jejího počátku až do roku 1950. Za svůj život toho stihl hodně. Dezertoval z rakouské armády, usadil se ve Švýcarsku, kde pracoval jako funkcionář krajanských spolků. Velmi brzy se stal důležitou spojkou Maffie v zahraničí. Měl blízké kontakty jak s Masarykem, tak s Benešem, Osuským a dalšími představiteli zahraničního odboje. Hned po válce se čile zapojil do budování nového československého státu. Jako zpravodajský důstojník působil na Slovensku, později přešel do československé diplomacie. Vzhledem k neúplnému vzdělání pracoval především v administrativ-

ních funkcích na několika úřadech, ale postupně se vypracovával i na vyšší pozice. Jeho kariéru však znamenaly velké problémy v osobním životě. I to překonal, nakonec založil spokojenou rodinu a pracoval jako konzul v New Yorku. Ostře se stavěl proti jakýmkoliv ústupkům v době mnichovské krize a konce druhé republiky. Za druhé světové války dále sloužil československé myšlence a diplomacii. Svou práci pro republiku skončil v roce 1950 tak, že uzavřel svá poslední akta a povinnosti a vyšel z ambasády do svobodného světa. Získal s rodinou azyl ve Spojených státech, kde v roce 1963 zemřel.

Hledání předků

Dost často se na nás obrazejí krajané z České republiky s žádostí o pomoc při sestavování jejich rodokmenu. Stává se to, když narazí v matrikách na informaci, že někdo z rodiny odešel do Belgie nebo když ztratí kontakt jinak. Někdy poradí naše staré seznamy členů, jindy to nestačí.

Před časem nám napsal pan Leoš Jaren, který hledal kontakt na svou neteř **Šárku Willems** (nar. 1970), poslední zprávy měl asi před 6 lety. Pak jsme dostali e-mail od paní Jitky Filipcové, která hledala kontakt na **Václava**

Duška nebo jeho potomky. Dočetla se o něm na našem webu, neboť byl do své smrti (1975) předsedou Besedy a mohl by být i jejím příbuzným.

Tentokrát se na nás obrátil pan Eduard Pazourek, který narazil v matrice na svého prastrýce **Františka Pazourka**, nar. 31. 5. 1885 v Pastvinách. Do Belgie odešel v roce 1905 a tím také končí všechny stopy.

Ozvěte se nám, prosím, pokud znáte v Belgii někoho ze „starousedlíků“ se jménem Pazourek, případně s výše uvedenými jmény, abychom mohli zprostředkovat kontakt s příbuznými v České republice. Děkujeme.

Sportovní úspěchy dětí našich krajanů

Někdy ale i neúspěchy, jak to v životě chodí.

Každým rokem zde v Belgii vyhrávají v tenisových a raketlonových turnajích sestry Tvrzníkovy, Anetka a Lucka (vnučky paní A. Gilbert). Letos dopadly jejich výsledky poněkud hůře. ☹

Lucka sice na turnaj v raketlonu v Oudenaarde přijela, ovšem po operaci menisku žádných velkých úspěchů nedosáhla. V dílčích sportech sice ano (v raketlonu se hrají 4 sporty: tenis, ping-pong, squash a badminton), ale tentokrát se až do finále v žádném z nich nedostala.

Díky ní ale visela česká vlajka nad belgickým sportovním klubem, což byl pěkný pocit.

Anetka zde sice vyhrála tenisový turnaj v klubu T. C. Hirondele, ale v ostatních klubech až do finále neprošla ☹. Před svým příjezdem do Belgie totiž strávila 14 dnů ve Skotsku, kam odjela na promoci své sestry Lucky, kde neměla příležitost trénovat. Bojovat pak proti ženám nebo dívkám, které denně trénují 3–5 hodin, byla vlastně její velká odvaha. Dostala tak ale poučení, že na turnaje nelze jezdit bez řádné přípravy.

Vážení přátelé a příznivci České školy bez hranic v Bruselu,

v zářijovém čísle našeho Zpravodaje bych vás, jako každý rok, chtěla seznámit s rozvrhem výuky a činností naší školy.

ČŠBH působí v Bruselu již čtvrtým rokem. Naším původním záměrem byla výuka českého jazyka pro bilingvní děti, které navštěvují kmenovou školu v Belgii. Z důvodu rostoucího zájmu o výuku češtiny jsme otevřeli celkem 6 tříd rozdělených podle věku dětí. (Pro rok 2013/2014 je kapacita všech víkendových tříd pro děti téměř naplněna).

K výuce předškolních i školních dětí jsme používali a používáme i hudební nástroje, a tak vznikla myšlenka otevřít pro žáky naší školy hudební sekci. Nepočítali jsme s tím, že zájem bude i z řad dětí, které naši školu pravidelně nenavštěvují. Bylo to pro nás milé překvapení a podnět k zahájení nástavbového projektu ČŠBH – hudební školy. Od loňského roku nabízíme výuku hry na piano, housle a dechové nástroje.

Vzhledem k tomu, že naši žáci pocházejí z bilingvních rodin a nezřídka se i jejich rodiče s nimi učí doma česky, jsme se rozhodli rozšířit výuku češtiny pro rodiče našich žáků i pro cizince, kteří mají chuť učit se česky. Letos tedy nově otevíráme pilotní projekt - výuku češtiny pro cizince.

Posledním, ale neméně důležitým nástavbovým programem naší činnosti je fotokroužek, který vede český fotograf žijící v Belgii, Dušan Swalens.

Pokud máte zájem připojit se k našemu týmu jako lektor českého jazyka nebo se jen účastnit ně-

kteří z nabízených aktivit hudební školy, výuky češtiny pro cizince nebo fotokroužku, neváhejte nás kontaktovat na adrese: csbh-Brusel@email.cz, fotokroužek: dusan@swalens.eu,

ROZVRH VÝUKY - ČESKÁ ŠKOLA BEZ HRANIC BRUSEL 2013/2014

DEN	AKTIVITY	PROSTORY ŠKOLY	PROSTORY Č.C.
PONDĚLÍ	hudební škola		16:30 - 19:00 - HOUSLE
PONDĚLÍ	čeština pro cizince	19:00 - 21:00 - začátečníci	
ÚTERÝ	hudební škola		14:00 - 19:00 - PIANO
ÚTERÝ	čeština pro cizince	19:00 - 21:00 - mírně pokročilí	
STŘEDA	hudební škola		16:00 - 19:00 - HOUSLE
STŘEDA	čeština pro cizince	19:00 - 21:00 - středně pokročilí	
ČTVRTEK	hudební škola		14:00 - 19:00 FLÉTNY
ČTVRTEK	čeština pro cizince	19:00 - 21:00 - pokročilí / konverzace	
SOBOTA	Baby klub 18 - 30 m.		09:30 - 10:15
SOBOTA	Předškoláci 5 - 7 let	10:00 - 12:00	
SOBOTA	Broučci 2,5 - 3,5 let		10:30 - 11:15
SOBOTA	Všeználcí 3,5 - 5 let		11:30 - 12:15
SOBOTA	hudební škola		12:40 - 17:00 - PIANO
SOBOTA	fotokroužek	Praktické cvičení (1x za 2 měsíce)	
NEDĚLE	školáci 1. tř. ZŠ*	09:30 - 13:30	
NEDĚLE	literárně - dramatická		10:00 - 12:30
	výuka 2. - 5. tř. ZŠ**		14:00 - 16:30
NEDĚLE	fotokroužek	14:00 - 16:00 (1x měsíčně)	

* 1. třídu ČŠBH Brusel mohou absolvovat děti, které mají ukončenou docházku 1. třídy v jejich kmenové škole.

** Výuka bude otevřena v případě zájmu min. 8 žáků.

Prostory školy: Av. Adolphe Buyl 152, 1050 Ixelles

Prostory Č.C.: České centrum, Av. Adolphe Buyl 150, 1050 Ixelles

Úspěch belgické houslistky na Kociánově soutěži

Letos, na začátku května jsem byl podruhé pozván do poroty Kociánovy houslové soutěže v Ústí nad Orlicí. Jubilejní, 55. ročník KHS byl poctou k 30. výročí

narození houslového virtuosa, hudebního skladatele a pedagoga Mistra Jaroslava Kociána, ústeckého rodáka. Soutěž je rozdělena podle věku do čtyř kategorií. Celkem se této světoznámé soutěže letos zúčastnilo 41 soutěžících z 13 zemí Evropy a Asie. Kromě 22 mladých houslových talentů z České

republiky to byli účastníci z Belgie, Bulharska, Polska, Rakouska, Rumunska, Ruska, Slovenska, Srbska, Turecka, Ukrajiny, Mongolska a Singapuru.

Vyhráli tu soutěž tolik známých českých houslistů: Pavel Hůla, Josef Špaček, František Novotný, Bohuslav Matoušek, Leoš Čepický, Pavel Šporcl atd. Nejlepší houslisti ze celého světa se potkají v Ústí nad Orlicí (15.000 obyvatel). Město Ústí žije pro kulturu v rámci soutěží! Dvě kola pro účastníky: samá krása houslová. I nejmladší tak dobře hrajou! Nejstarší hrajou nejtěžší skladby repertoára (koncerty Wieniawského, Brahmsa, Chačaturjana atd.).

Každý rok je první cena v každé kategorii a pak je Laureát/ka celkové sou-

těže. Právě letos vyhrála celou soutěž Laureátka z Belgie! Mladá Belgičanka je z Wemmelu (Brusel) z 1. kategorie - Alexandra Cooreman! Hrála suverénně povinnou skladbu od Kociána a Introdukci a Tarantellu Wieniawského. Čistý tón, intonace, zlatá ruka pravá, fantazie ... Alexandra má všechno! Je to určitě nadaná holka. Právě letos se už bude učit na Chapelle Musicale Reine Elisabeth ve Waterloo! Určitě má před sebou budoucnost bohatou! Jestli máte možnost ji poslouchat na koncertě, běžte: nebudete zklamaný!

Daniel Glineur

(Daniel vyučuje v hudební akademii v Athu hře na housle a violu. Je milovníkem české hudby, studoval ji v Praze, kde se naučil i česky. Text nebyl po stránce stylistické redakčně upravován.)

Společenská rubrika

18. srpna 2013 zemřela po delší nemoci dlouholetá členka Besedy, paní **Jana Cools - Šrajlová**.
Celé rodině vyjadřujeme upřímnou soustrast. Čest její památce!

22. ledna 2013 se narodila **Louisa Viktoria**, dcera Rubena Roosena a Veroniky Michlové, starší sestřička se jmenuje **Adéla Regína**.

4. dubna 2013 se narodil **Patrik**, syn Martina a Blanky Kubištových, starší sestřička se jmenuje **Karla**.

Rodičům i dětem srdečně blahopřejeme a přejeme pevné zdraví, hodně lásky a štěstí.

25. března 2013 oslavila kulaté narozeniny členka Besedy, paní **Ilona Zuzaňáková**.

11. května 2013 oslavila kulaté narozeniny paní **Alena Jelenková**.

2. září 2013 oslaví narozeniny členka Besedy, paní **Eliška Meulemans – Kneblová** z Brugg.

7. září 2013 oslaví kulaté narozeniny členka výboru, **Martina Schusterová**.

19. září 2013 oslaví kulaté narozeniny členka Besedy, paní **Anne-Marie Dewinter-Štěpánová**.

20. září 2013 oslaví narozeniny paní **Jindřiška Bourgaux – Šimáčková**, dlouholetá předsedkyně Besedy.

22. září 2013 oslaví narozeniny člen Besedy, pan **Ján Valach**, hudební skladatel, varhaník, profesor hudby z Antverp.

*Všem oslavencům dodatečně i dopředu srdečně blahopřejeme
a do dalších let přejeme hlavně dobré zdraví, spokojenost a krásnou životní pohodu.*

KALENDÁŘ ČESKÉHO KRAJANSKÉHO SPOLKU BESEDA

1. Kurz kreativní fotografie	Avenue A. Buyl 150 1050 Brusel	neděle 15. 9. 2013 14:00 - 16:00
2. Folk-rockový koncert	Théâtre Royal du Peruchet, Avenue de la Forêt 50, 1050 Brusel	čtvrtek 26. 9. 2013 od 20:00
3. Valná hromada Besedy	Pražský dům, Avenue Palmerston 16, 1000 Brusel	sobota 12. 10. 2013 od 14:30
4. Divadelní představení	Pražský dům Avenue Palmerston 16, 1000 Brusel	sobota 12. 10. 2013 od 17:00
5. Kurz kreativní fotografie	Avenue A. Buyl 150 1050 Brusel	neděle 20. 10. 2013 14:00 - 16:00
6. Mikulášská nadílka	Stálé zastoupení ČR při EU, rue Caroly 15, 1050 Brusel	neděle 1. 12. 2013 od 14:00
7. Společné pečení vánoček	Rue des Arbalétriers 51, 1420 Braine-l'Alleud	sobota 7. 12. 2013 od 10:00

Zpravodaj vychází čtvrtletně, členové Besedy dostávají výtisk poštou automaticky, ostatní na požádání. Každý zájemce může dostávat elektronickou verzi Zpravodaje e-mailem, stáhnout si jej též můžete z webových stránek Besedy, www.beseda.be
Příští číslo Zpravodaje vyjde v listopadu 2013, uzávěrka pro vaše příspěvky je 10. října 2013.

Pište nám na spolek@beseda.be, nebo poštou na:
Český krajanský spolek Beseda, 51, rue des Arbalétriers, 1420 Braine-l'Alleud
Telefon: 0032 (0)2 / 384 96 44 Mobil: 0032 (0)497 / 92 81 62